

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Megyei Közgyűléshez -

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

2018.

TÁJÉKOZTATÓ

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról.

Készült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 2018. májusi ülésére

Bodnár Gáspár
Igazgató

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	2
1. 2017 év hidrológiai és hidrometeorológiai viszonyai, jelenlegi helyzetkép	2
1.1. A 2017-es hidrológiai év hidrometeorológiai viszonyai	2
1.2. A 2018 áprilisi időjárási és vízrajzi helyzet értékelése, középtávú előrejelzés.....	2
2. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár- és belvízvédelmi helyzete, védekezésre való felkészülés	3
2.1. 2018. évi árvizek elleni védekezések.....	3
2.2. 2018. évi belvizek elleni védekezések	3
2.3. Védekezésre való felkészülés.....	4
2.3.1. Az árvízvédelmi felkészültség értékelése	4
2.3.2. A belvízvédelmi felkészültség értékelése	4
2.3.3. Társulatok kárelhárítási felkészültségének értékelése	4
2.3.4. Önkormányzatok kárelhárítási felkészültségének értékelése	5
2.3.5. Közfoglalkoztatási tevékenység	5
3. Vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültsége	5
3.1. Felső-tiszai árvízi előrejelző és riasztóközpont	5
3.2. Védelmi szervezet, anyagok, eszközök és tervek.....	6
3.3. Együtműködések a védekezési munka eredményességének érdekében.....	6
4. A művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapota.....	6
4.1. Árvízvédelmi fejlesztések	6
4.2. Belvízvédelmi fejlesztések	8
5. Összegzés.....	9
Mellékletek	10

Bevezetés

A Felső-Tisza-vidék az ország **árvíz- és belvízveszélynek leginkább kitett** térségeihez tartozik. Működési területünkön lép hazánkba a Tisza és három mellékfolyója: a Szamos, a Kraszna és a Túr. Folyóink a Kárpátok közelsége miatt **heves vízjárásúak**, vagyis az árhullámok rendkívül gyorsan kialakulnak.

Az Alföld tíz **leginkább belvízveszélyes térségei** közül négy – **Bereg, Tisza-Szamosköz, Szamos-Krasznaköz, valamint Felsőszabolcs** – a Felső-Tisza vidékén található. Ezekben a területeken még átlagos években is belvízi elöntésekre kell számítanunk.

A vizek bősége mellett gyakorta kell megküzdeni a **vízhiány** okozta károkkal is. A **Szatmár-beregi síkság mérsékelten, a Nyírség és a Felsőszabolcs azonban közepesen aszályos**, ahol a mezőgazdasági és az ökológiai célú vízpótlás rendszeres feladatot jelent. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint az Vízügyi Igazgatóságok együttműködésével **országos aszály-monitoring hálózatot** alakított ki. Az állomásokon mért adatok a <http://aszalymonitoring.vizugy.hu/> weblapon mindenki számára elérhető. A kialakításra került monitoring rendszer a megelőző, preventív jellegű vízellátási rendszer az első eszköze.

A vízkárok elleni **védekezés sikere alapvetően a felkészülésen múlik**: kulcsszerepe van az előírások szerinti méretre kiépített és a **jól karbantartott** létesítményeknek, a megbízhatóan **üzemelő** monitoring rendszernek, a **pontos** ár- és belvízi előrejelzésnek, a **gyorsan reagáló**, ütőképes védelmi szervezetnek, valamint a védekezésben résztvevő szervezetek **együttműködésének**.

A tavalyi évben **megkezdődött** a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programban (KEHOP) támogatást kapott vízkárelhárítási célú **projektek megvalósítása**.

1. 2017 év hidrológiai és hidrometeorológiai viszonyai, jelenlegi helyzetkép

1.1. A 2017-es hidrológiai év hidrometeorológiai viszonyai

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén 2017 február-márciusban valamint decemberben ár-, és belvíz védekezési készültségek, a nyári időszakban az aszály elleni védekezés került a figyelem középpontjába.

Lég hőmérséklet tekintetében elmondható, hogy az év nagy részében az **sokévi átlagtól jóval melegebb időjárást** tapasztaltunk, leszámítva a január hónapot, amikor 4-5°C-kal alacsonyabb hőmérsékletek voltak jellemzőek.

2017-ben a lehullott **csapadékmennyiség a sokéves átlagtól** (611 mm) 18%-kal **több**, 721 mm volt. Eloszlását tekintve változatos volt, hiszen tavaly a január, március és október az átlagosnál szárazabb, az év további időszakai az átlagosnál csapadékosabbak voltak.

A nyári időszakban **folyóink mederteltsége többnyire alacsony** volt, a Szamos folyó Csenger szelvényében augusztusban a vízállás elérte a 2013-ban mért eddigi legkisebb szintet (-131 cm).

A **talajvízállás** területünkön az év nagy részében **alacsony** volt, a sokévi átlagot sem érte el. Az év eleji hóolvadás és csapadék utánpótlás következtében májusig kis mértékben növekedett, ezt követően októberig a talajvízszint folyamatosan csökkent, majd év végén emelkedésnek indult.

Tavaly a komplex hasznosítású belvízi tározóinkban az elmúlt évekhez képest többet lehetett betározni, viszont az üzemvízszinthez tartozó mennyiséget így sem sikerült elérni.

1.2. A 2018 áprilisi időjárási és vízrajzi helyzet értékelése, középtávú előrejelzés

2018-ban – március kivételével – az **sokévi átlagtól jóval melegebb** időjárást tapasztaltunk. Kimondottan meleg volt a január és az április, amikor megdőlt az addigi havi átlaghőmérsékletek maximuma.

Csapadék tekintetében szintén a **szélsőségek jellemzők**. A január és április hónap az átlagosnál szárazabb, akkor a havi átlag csapadék fele hullott csak le. Februárban viszont a sokéves csapadék másfélszeresét, márciusban pedig a kétszeresét mérték.

A **talajvízállás** a tavalyi év második felében tapasztalható csapadék, illetve az idei évben felhalmozódott hókészletek olvadásának következtében **jelentősen emelkedett**, de ennek ellenére április végén **még mindig a sokévi átlag alatt helyezkedik el**. Ilyen „magas” talajvízszinteket utoljára 2013 tavaszán mértünk.

Folyóink mederteltsége az év első négy hónapjában a sokéves átlag közel alakult, a hóolvadás és a csapadék kizárólag március hónapban az átlagtól magasabb értéket a Kraszna folyón okozott, amikor árvízvédelmi készültség elrendelésére is sor került.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat középtávú meteorológiai előrejelzése szerint május az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos, június szintén az átlagosnál kissé melegebb és átlagosan csapadékos lehet.

2. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár- és belvízvédelmi helyzete, védekezésre való felkészülés

2.1. 2018. évi árvizek elleni védekezések

2018. évben március 19. és március 30. között a **Kraszna folyó védvonalai mentén** került sor **I-II. fokú** árvízvédelmi készültség elrendelésére. Az árhullám **III. fokú szintet megközelítő** tetőzéssel vonult le. A Tisza, a Szamos és a Túr folyón a hóolvadásból származó víztöbblet magasabb mederteltséget eredményezett, de készültséget nem kellett elrendelni.

A védelmi szakaszokon a fokozatoknak megfelelő árvízvédekezési tevékenység – figyelőszolgálat, vízállás észlelés, adattovábbítás, zsilipkezelés, szakaszbejárás – végzése történt. A védekezést saját műszaki létszámmal oldottuk meg. A gátörök mellett közfoglalkoztatott segédőrök is segítették a védekezést.

A védekezés idején megszokott talpszivárgás alakult ki a Kraszna árvízvédelmi töltésén összesen 550 fm hosszban. A megfigyelésen és az átszivárgó víz elvezetésén kívül védelmi beavatkozásra nem volt szükség.

A Kraszna töltésében 2018. januárban védképesség-javító beavatkozásként szivárgásgátló résfal épült 4,4 km hosszban, ahol fokozott figyelő szolgálatot tartottunk fenn. Az új mű jól funkcionált, mert ezúttal káros árvízi jelenség ezeken a helyeken nem lépett fel.

A levonuló árhullám szükségessé tette a Kraszna folyó romániai szakaszán a majtényi és az alsószopori árvízi tározók beüzemelését, ezzel csökkentve az alsó szakaszok árvízi terhelését. A romániai árapasztás igen hatékony volt, nélküle jóval magasabb árvízzel kellett volna szembenéznünk.

2.2. 2018. évi belvizek elleni védekezések

Illetékességi területünkön 2017. december 16-tól 2018. május 02-ig tartottunk fel belvízvédelmi készültséget. A 137 napig tartó belvízvédekezés időszak alatt – a Nyírség keleti területe kivételével – valamennyi védelmi szakasz érintett volt.

Védelmi szakasz megnevezése	Készültségi fok	
	I. fok	II. fok
Érpatak- Simai-főfolyások völgye	2018. 03. 23. – 2018. 04. 03.	
Kállai-főfolyás völgye	2018. 03. 23. – 2018. 04. 09.	
Máriapócsi- Bogdányi- Sényői-főfolyások völgye	2018. 03. 23. – 2018. 04. 09.	
Beregi	2017.12.16. - 2017. 12. 22. 2018. 03. 23. – 2018. 04. 03.	

Felsőszabolcs-alsó		2017.12.16. - 2018. 05. 02.
Felsőszabolcs-középső	2018. 02. 06. – 2018. 02. 20.	2018. 03. 23. – 2018. 04. 18.
Felsőszabolcs-felső	2018. 04. 03. – 2018. 04. 09.	
Tisza-Túrközi	2017. 12. 18. – 2017. 12. 22. 2018. 03. 23. – 2018. 03. 29.	
Tisza-Túr-Szamosközi	2017. 12. 18. – 2017. 12. 22. 2018. 03. 23. – 2018. 03. 29.	
Szamos-Krasznaközi	2018. 02. 22. – 2018. 02. 28.	2018. 03. 05. – 2018. 04. 18.

Március hónap végén egy időben az Igazgatóság **12 belvízvédelmi szakaszából 8 szakaszon** volt elrendelve készütség, ekkor az **üzemelő szivattyútelepek száma 16 db** volt.

A belvízzel borított területek maximális nagysága működési területünkön a **9.000 hektárt** alig haladta meg.

2.3. Védekezésre való felkészülés

A 2017. évi őszi felülvizsgálati tapasztalatok alapján általánosságban kijelenthető, hogy valamennyi ár- és belvízvédelmi szakaszon a főművi létesítmények jól karbantartottak, a **védképességet közvetlenül veszélyeztető hiányosságot nem tapasztaltunk.**

2.3.1. Az árvízvédelmi felkészültség értékelése

Az igazgatóság kezelésében lévő **541 km elsőrendű és 102 km másodrendű árvízvédelmi töltés**, a védvonalakat keresztező **177 műtárgy** (túlnyomórészt zsilip) **állapota megfelelő.**

A teljes fővédvonal 46 %-a (246 km) és a tározótöltések 100%-a **aszfaltburkolattal** vagy stabilizációval ellátott töltéskoronával rendelkezik, amely a védekezést is megkönnyíti.

A **Beregi és a Szamos-Kraszna közti árvízi tározó** létesítményei jó állapotban vannak, üzemeltetésüket a jóváhagyott szabályzat szerint végezzük.

Az igazgatóság kezelésébe **1.110 hektár erdő** tartozik, amelyek folyamatos ápolása biztosított.

2.3.2. A belvízvédelmi felkészültség értékelése

A FETIVIZIG működési területén a kizárólagos állami tulajdonú vízügyi kezelésű csatornák összes hossza 1.041 km. Ezek mellett a társulatoktól átkerült **2.138 km hosszú belvízcsatorna hálózat fenntartási, üzemeltetési feladatait is végezzük.** Az Igazgatóság által kezelt csatornahossz így 3.179 km.

A csatorna kaszálás jelentős része köszönhetően a közfoglalkoztatásnak kézi erővel történt. A főművi csatornák teljesítő képessége, kaszáltsága a korábbi évekhez hasonlóan 75-80 % közötti.

Az átvett létesítmények funkciójukat korlátozottan látták el, ezért azok jó állapotba hozására felzárkóztatási programot indítottunk. Az állapotértékelést és a feladat meghatározást követően elsőként a vízfolyási akadályt képező növényzet (cserje, bokor) szabályozott eltávolítását, az átereszek iszaptalanítását végeztük.

A kezelésünkben lévő 16 szivattyútelep szintén bővült a társulatoktól átvett 11 db szivattyúteleppel, és a Rétközi-tó vízkivételi művel, így működési területünkön **28 szivattyúteleppel**, 76,695 m³/s szivattyú kapacitással rendelkezünk. melyek **üzembiztosak és működőképeseek.**

A **12 db állandó belvíztározónkban és 4 db medertározóban** összesen 38,8 millió m³, 9 db vésztározóban 5,0 millió m³ vizet lehet visszatartani. A tározók és műtárgyaik üzemképesek, a **belvizek fogadására alkalmasak.**

2.3.3. Társulatok kárelhárítási felkészültségének értékelése

A társulatok felett a szakmai felügyeletet a FETIVIZIG látja el.

A vízgazdálkodási társulatok a kezelésükben maradt, illetve önkormányzati tulajdonban lévő csatornákon végzik a karbantartási munkákat, amelyek elsősorban belterületi, valamint gyűjtő szerepet betöltő mellékágakon történik. **A társulatok kezelésében lévő összes csatornahossz 1.360 km.** Kizárólag a csatornák 20-25%-án végeztek fenntartási feladatot, közfoglalkoztatás keretében. Azok a társulatok, amelyek nem vettek részt a közfoglalkoztatási programban, kismértékben végeztek fenntartást, így létesítményeik állapota nem megfelelő.

2.3.4. Önkormányzatok kárelhárítási felkészültségének értékelése

Az önkormányzatok alapvető vízgazdálkodási feladatai a csapadékvíz elvezetés, a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, és az ár- és belvízvédekezés végrehajtása.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található közel 9 ezer km hosszú belvízcsatorna rendszer csaknem felét az önkormányzatok kezelik. Az önkormányzatok a közmunkaprogram lehetőségeinek kiaknázása eredményeképpen, a kezelésükben lévő vízkárelhárítási művek fenntartását és rekonstrukcióját egyre jelentősebb mértékben végezték.

Az önkormányzati kezelésű csatornákról általánosságban elmondható, hogy a **belterületi létesítmények jelentős részének állapota jó, folyamatosan karbantartott**, a pályázati lehetőségeket kihasználva több településen valósult meg belterületi csapadékhálózat fejlesztés. Az önkormányzati külterületi létesítmények karbantartottsága nem mindenhol megfelelő.

2.3.5. Közfoglalkoztatási tevékenység

Igazgatóságunknak a 2017. évi Országos Közfoglalkoztatási Program keretében 1.720 fő átlaglétszám foglalkoztatására nyílt lehetősége 2017. március 01. és 2018. február 28. közötti időszakban.

A 2018. március 01-től 2018. június 30-ig tartó időszakban 1.500 fő átlaglétszám 4 havi foglalkoztatását végezzük a 2018. évi Országos Közfoglalkoztatási Program keretében.

Szakmai szempontból optimálisnak tartjuk, ha minden gát- és csatornaórhöz szervezünk egy közfoglalkoztatott brigádot (4-12 fő, a feladattól és a lehetőségtől függően) az évente rendszeresen felmerülő karbantartási munkák végzésére

A munkavégzés területi felügyelők szakmai irányításával, a közalkalmazott gát- vagy csatornaőr folyamatos helyszíni ellenőrzésével, munkanormák alkalmazásával történik. A munkavégzéshez munkaruhát, védőeszközöket és kézi szerszámokat biztosítunk.

Közfoglalkoztatási Program sikere és végrehajtásának hatékonysága nagyban függ a szervezésen kívül az ellenőrzések gyakoriságától és mélységétől is, ezért a feladatra speciális **ellenőrzési rendszert, szabályzatot** alkalmazunk.

3. Vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültsége

3.1. Felső-tiszai árvízi előrejelző és riasztóközpont

A vízkárok eredményes megelőzéséhez az operatív védekezési tevékenységet megelőző időtartamot növelni kell hatékony előrejelző rendszer működtetésével. Igazgatóságunk kezdeményezésére került kiépítésre Ukrajnában és Magyarországon a **közös magyar-ukrán távmérő rendszer**, amely 172 (122 magyar és 50 ukrán) állomásból áll. A távjelző rendszer üzemeltetését, karbantartását és folyamatos fejlesztését végezzük. Üzemeltetjük a **Felső-Tiszai Árvízi Előrejelző és Riasztó Központot**, ahol percről-percre nyomon követjük a vízgyűjtő állapotát és naponta akár többször is hidrológiai előrejelzéseket készítünk.

Mivel a közös magyar-ukrán távmérő rendszer alapja a felső-tiszai árvízi előrejelző rendszernek, további fejlesztése elengedhetetlen feladat a Tisza-völgyi árvízi biztonság érdekében. Ennek érdekében Igazgatóságunk elkészítette a **közös magyar-ukrán távmérő rendszer 10 éves (2017-2026) időszakra szóló beruházási tervét**. A rendszer folyamatos működőképességének biztosítása érdekében a vízrajzi állomások rekonstrukcióját ütemezve végezzük.

3.2. Védelmi szervezet, anyagok, eszközök és tervek

A FETIVIZIG vízkárelhárítási szervezetének 2018. évre vonatkozó aktualizálása, a változások átvezetése megtörtént a vonatkozó utasítások szerint.

Az Igazgatóságon bekövetkező feladatbővülés a foglalkoztatott **létszám növelésére** és a védelmi **eszközök fejlesztésére** adott lehetőséget.

A vízkárok elleni védekezéshez szükséges **stratégiai védelmi anyagok** (zsák, fáklya, homok, kő, stb.), **védelmi gépek és eszközök** kellő mennyiségben állnak rendelkezésre a védvonalak mentén lévő illetve a központi raktárainkban, így szükség esetén gyorsan a beavatkozás helyszínére juttathatók.

Az igazgatóság mind a 17 árvízvédelmi illetve 12 belvízvédelmi szakaszára vonatkozó, a kárelhárítási tevékenységet segítő, digitalizált **árvízvédelmi illetve belvízvédelmi tervvel** rendelkezik. Ezek tartalmazzák a minden eddigit maghaladó, **rendkívüli árvízi helyzetek kezelésére vonatkozó tervrészt** is

A jégtorlaszképződésre veszélyes tiszai és szamosi folyószakaszokra **Jeges árvíz elhárítási tervvel** rendelkezünk.

A FETIVIZIG működési területén 224 település található (222 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, 2 Hajdú-Bihar megyében). A 224 településből 223 önkormányzat rendelkezik **vízkár-elhárítási tervvel**. Az I. rendű védtöltéssel nem védett 27 településen rendelkezésre állnak a FETIVIZIG által elkészített, és 2017 év végén aktualizált **önkormányzati árvízvédelmi tervek**.

3.3. Együttműködések a védekezési munka eredményességének érdekében

Az igazgatóság közfoglalkoztatottakkal kiegészített **védelmi szervezete bármikor bevezethető**. Több védelmi szakaszra kiterjedő, **magasabb védelmi fokozatban** társ vízügyi igazgatóságoktól többlet létszám **átvezénylése** válhat szükségessé, melyet az Országos Műszaki Irányító Törzs koordinál.

A védekezésben résztvevő szervezetekkel (katasztrófavédelem, rendőrség, honvédség, stb.) **Együttműködési Megállapodásokkal** rendelkezünk, azok évenként értékelésre kerülnek.

Igazgatóságunk a **Megyei és a Helyi Védelmi Bizottságok** ülésein rendszeresen tájékoztatást ad az ár-, belvízvédelmi létesítmények állapotáról, a védképesség növelése érdekében előírányzott fejlesztésekről, továbbá szakmai segítséget nyújtunk a vízkárelhárítási feladatok végrehajtásához.

A **szomszédos országokkal** a határvízi kapcsolat korrekt, az adatcsere az érvényben lévő szabályzatoknak megfelelően működik. A határtérségben a védekezési és a vízgazdálkodási tevékenységet kétoldalú egyezmények szabályozzák, amelyek keretében rendszeresek a közös találkozók és a területi bejárások.

4. A művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapota

4.1. Árvízvédelmi fejlesztések

A 2014-2020 közötti időszakra előírányzott árvízvédelmi fejlesztéseink végrehajtására a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program lehetőségeit kihasználva valósulnak meg az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) és a FETIVIZIG alkotta konzorcium által.

- Az **„Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése Felső-Tisza, Tivadari híd térsége”** projekt általános célkitűzése a szükséges árvízvédelmi biztonság megteremtése a meglévő töltések fejlesztésével.

A fejlesztés keretében a Tivadari szűkületben a Tisza két partján 9,6 km elsőrendű tiszai töltés kiépítése történik meg a MÁSZ+1 m szintre. Kisar külterületén a töltést új nyomvonalra helyezik át, ezzel jelentősen növelve a hullámteret. Kisar és Tivadar belterületén - összesen 1.394 méteren - a töltésen mobilgát épül, mert helyszűke miatt a földmű nem alakítható ki. A projekt tartalmazza négy tiszai partvédelmi mű megújítását,

egy 200 m²-es új árvízvédelmi raktár építését Kisarban, és a tivadari gátórház korszerűsítését.

A kivitelező a töltésepítési munkákat Kisar külterületén megkezdte. A fejlesztés előirányzott költsége ~ 7,0 MrdFt. A beruházás tervezett befejezése 2019. március 30.

- Az **„Árvízvédelmi védvonalak mértékadó árvízszintre történő kiépítése, védvonalak terhelésének csökkentése Tivadari híd feletti szakasza”** projekt általános célkitűzése a szükséges árvízvédelmi biztonság megteremtése a meglévő töltések fejlesztésével.

A folyamatban lévő fejlesztés keretében a Tisza bal parti töltés a Túr torkolatától a tiszabecsi határátkelőig húzódó 16,1 km-es szakaszának, valamint a Batár bal parti töltés Tiszabecstől Magosligetig tartó 6,1 km-es szakaszának kiépítése történik meg a MÁSZ+1 m szintre. A töltésekben meglévő négy zsilip újjáépítése is be van tervezve. A projekt tartalmazza négy tiszai partvédelmi mű rekonstrukcióját, valamint a tiszabecsi és az uszakai gátórház korszerűsítését is.

Az építési munkákat a kivitelezők 2017. év közepétől a téli időszakot leszámítva folyamatosan végzik. A fejlesztés előirányzott költsége ~ 14,0 MrdFt. A beruházás tervezett befejezése 2019. június 30.

- A **„VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése Tisza-Túr tározó”** projekt a Tisza bal partján a Palád-csécsei öblözetben egy árapasztó tározó kialakítását irányozza elő, ezen felül az öblözet vízgazdálkodási rendszere is megújul. A fejlesztés lehetőséget nyújt a fölös vizek elvezetésére, az aszályok kezelésére, valamint a természetes vizes élőhelyek revitalizációjára is.

A tervezett mintegy 42 millió m³-es árvízcsúcs csökkentő tározó 17 km² területet és öt települést érint, lehetőséget nyújt majd a Tisza nagy árvizeinek apasztására, ezzel a fővédvonal túlterhelésének elkerülésére. A beruházásban megépül 18 km tározótöltés 12 zsilippel (5 helyen mobil szivattyúállással), egy 12 nyílású (880 m³/s teljesítőképességű) feltöltő zsilip, egy három nyílású leürítő zsilip, magasztásra kerül a Túr jobb parti töltés 7 km hosszon, valamint az öblözet belvízrendszerének fejlesztése is bekövetkezik. Tiszakóródon egy új gátórház, Tiszabecsen egy új 200 m²-es raktár, öt vízrajzi állomás építése, továbbá fenntartógépek beszerzése is megtörténik.

A projekt Környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik, a vízjogi engedélyezési eljárás folyamatban van. A területszerzési munkák elkezdődtek, azok teljes körű befejezését az év végére irányoztuk elő. Az ütemezés szerint a kivitelezést előkészítő munkák – az építési tervek elkészültét követően – várhatóan 2018 őszén megkezdődhetnek. A projekt befejezése 2020. november 30-ára van előirányozva. A fejlesztés előirányzott költsége ~27,2 MrdFt.

- A **„Védképesség helyreállítása az I. rendű árvízvédelmi fővédvonalakon”** projekt a Kraszna jobb parti töltés 19+220-21+076 tkm, 22+700-24+000 tkm és a 36+700-38+000 tkm közötti szakaszain (összesen 4,4 km hosszban) szivárgást gátló résfal kiépítését irányozza elő. A töltéskoronából induló 12,0 m mélységű, 40 cm szélességű helyben kevert önszilárduló résfal beépítésre került, de a töltés helyreállítása még tart. Az építési munkák 2018. október végére befejeződnek. A fejlesztés előirányzott költsége ~1,0 MrdFt

A Magyar Állam költségvetése 2018 évben árvízvédelmi célú fejlesztés végrehajtására is forrást biztosít, melynek a Kedvezményezettje a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság.

A **Dombrád és Győröcske közötti szakaszon a töltéskorona és a töltést keresztező rámpák stabilizálásáról** a Kormány kiemelt kerékpáros útvonalak fejlesztésének finanszírozásáról szóló 1635/2016. (XI. 17.) Korm. határozatában, illetve az ezt módosító egyes közlekedési tárgyú kormányhatározatok módosításáról szóló 1441/2017. (VII. 4.) Korm. határozatában döntött a Tokaj és Tiszabecs kerékpáros útvonal megvalósításáról. A rendelkezésre álló források figyelembe vételével a Tokaj-Tiszabecs kerékpáros útvonal részét képező Dombrád és Győröcske közötti Tisza bal parti szakaszon a 35+680-63+835 tkm szelvények között a töltéskorona és a töltést keresztező rámpák stabilizálása valósul meg.

A kiviteli tervek 2017 évben elkészültek, a közbeszerzési és beszerzési eljárások folyamatban vannak. A fejlesztés előirányzott költsége ~ 600 millió Ft. Az építési munkák tervezett befejezése 2018. december 30.

4.2. Belvízvédelmi fejlesztések

A működési területünkön több belvízvédelmi fejlesztés megvalósítása van folyamatban az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) és a FETIVIZIG alkotta konzorcium által.

Kivitelezés alatt lévő projektek

- **Tájkasdálkodási infrastruktúra fejlesztése a Beregben és benne a Beregi árvízszintcsökkentő tározó területén (KEHOP-1.3.0-15-2015-00004):** A projekt célja a tájkasdálkodás elősegítése, továbbá a beregi árapasztó tározó és a Lónyai fióktározó területén belül, illetve a Szipa- és Makócsa-főcsatorna környezetében lévő holtmedrek, erdők, mélyfekvésű területek hasznosítása belvízvisszatartásra, másrészt aszályos csapadékszegény években fennmaradásuk biztosítása a vízpótlás és vízvisszatartás révén. Szivattyús vízkivétellel a Tiszából igény szerint juttatható víz a tájkasdálkodással érintett területekre. Lehetővé válik az állandó vízfelületek kialakítása az arra alkalmas helyeken, a Bereg szinte teljes területén. 2017 nyarán megkezdődött a projekt kivitelezése ütemterv szerint halad. A kiviteli munkák befejezése 2018 augusztusában várható. A fejlesztés előirányzott költsége 1,292 mrdFt.
- **„Természetvédelmi területek vízpótlása a Rétközben” (KEHOP-4.1.0-15-2016-00085):** A Rétközi-tó feltöltésével megteremtődött a térségi vízpótlás lehetősége a belvízi csatornahálózaton keresztül. A térségben még meglévő és a részben vagy teljesen kiszáradt vizes élőhelyek (tavak és vízállások) vízpótlását a Szabolcsveresmart-Kisvárdai között tervezett vízpótló csatornához történő bekötésekkel kívánjuk megoldani. A projekt célja az, hogy a „Rétközi vízi világ” egy újabb szeletének helyreállításával és stabilizálásával, élőhely védelmi célú vízpótlásának biztosításával megfelelő élőhelyet biztosítson a „Kisvárdai gyepek” terület élővilága számára. A kivitelezési munkák megkezdődtek. A fejlesztés előirányzott költsége ~ 1,5 mrdFt.
- **Belvízvédelmi szivattyútelepek fejlesztése és rekonstrukciója (KEHOP-1.3.0-15-2016-00011):** A fejlesztés a FETIVIZIG működési területén a „Győrteleki szivattyútelep elbontása és szivattyúállás kiépítése” és az „Olcsvai szivattyútelep rekonstrukciója” című projektelemeket tartalmazza. Megtörtént a kivitelező kiválasztása, és jelenleg a szükséges tervek elkészítése van folyamatban. A kivitelezési munkák várhatóan 2018 májusában fognak elkezdődni. A fejlesztés előirányzott költsége 93 mFt.

Előkészítés alatt lévő projektek

- **Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója (KEHOP-1.3.0-15-2016-00010):** A projekt a FETIVIZIG működési területén a Harangodi tározó és a Kállai-főfolyás rehabilitációját tartalmazza, ideértve többek között kotrási, műtárgy felújítási és építési feladatokat, monitoring fejlesztést, valamint egy raktárépület és géptároló kialakítását. A kivitelező kiválasztására vonatkozó ajánlattételi felhívás megjelent. A projekt előirányzott befejezési határideje 2020. III. negyedév.
- **Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója II. (KEHOP-1.3.0-15-2017-00017):** A projekt megrendelője az OVF, több VIZIG működési területét érinti. Az Igazgatóság a Simai- és Vajai-főfolyások rekonstrukciójával, valamint csatornakotrásokkal érintett a Szatmári Szakasz mérnökség területén. Jelenleg a Megvalósíthatósági Tanulmány véglegesítése történik, amely után a kivitelező kiválasztásának közbeszerzési eljárása következik. A projekt tervezett befejezése 2020. január.
- **Vízkasdálkodási fejlesztések a Felső-Tisza-vidéken (KEHOP-1.3.0-15-2017-00019):** A fejlesztés a meglévő csatornahálózat mederrekonstruációját, műtárgyépítést- és felújítást,

magasépítmény építést és felújítást, szivattyútelepi rekonstrukciót, eszközbeszerzést és ingatlanrendezést megvalósítását jelenti. A beruházás a Nyíri és a Felsőszabolcsi öblözeteket, valamint a Kraszna torkolati szakaszát érintik.

A támogatási szerződés megkötése megtörtént, jelenleg a Megvalósíthatósági Tanulmány készítése történik. A kivitelezés megkezdésének tervezett időpontja 2018 harmadik negyedév.

5. Összegzés

A Felső-Tisza-vidéken az év bármely szakaszában lehet számítani akár rendkívüli mértékű ár- vagy belvízvédekezésre.

Általában véve elmondható, hogy valamennyi ár- és belvízvédelmi szakaszon – az évről-évre folyamatos és kiszámítható közfoglalkoztatásnak köszönhetően – a főművi létesítmények jó állapotban vannak, a védképességet közvetlenül veszélyeztető hiányosságot nem tapasztaltunk. A társulatoktól átvett belvízi létesítmények jó állapotba hozása, felzárkóztatása 2016. óta tart és tovább folytatódik.

Az OVF-FETIVIZIG konzorciuma által megnyert pályázatok nagy segítséget nyújtanak a művek fejlesztésében, rekonstrukciójában.

Az aszálykárok mérséklése érdekében a belvízcsatornáinkon vízvisszatartásokat, az öntözővíz igények biztosítása érdekében a szivattyús vízkivételre illetve a vízrendszerek közötti vízátvételre a szükséges lépéseket megtettük.

A Felső-Tiszai árvízi előrejelző és riasztó rendszer jól működik.

Minden eddigit meghaladó vízszintekre valamennyi árvízvédelmi szakaszra részletes felkészülési tervvel rendelkezünk.

A FETIVIZIG védelmi szervezete tapasztalt és szervezett. A védekezés irányítóinak oktatása rendszeresen megtörténik. Az idei évben védekezési munkákra való felkészülésben valamint végrehajtásában bizonyították szakmai tudásukat.

A közfoglalkoztatottak ár- és belvízvédelmi létesítmények fenntartása és a hullámtér levezető képességének javítása érdekében szükséges, kézimunka igényes karbantartási feladatokat látnak el. A *2018. április havi átlag létszám 1.340 fő* volt.

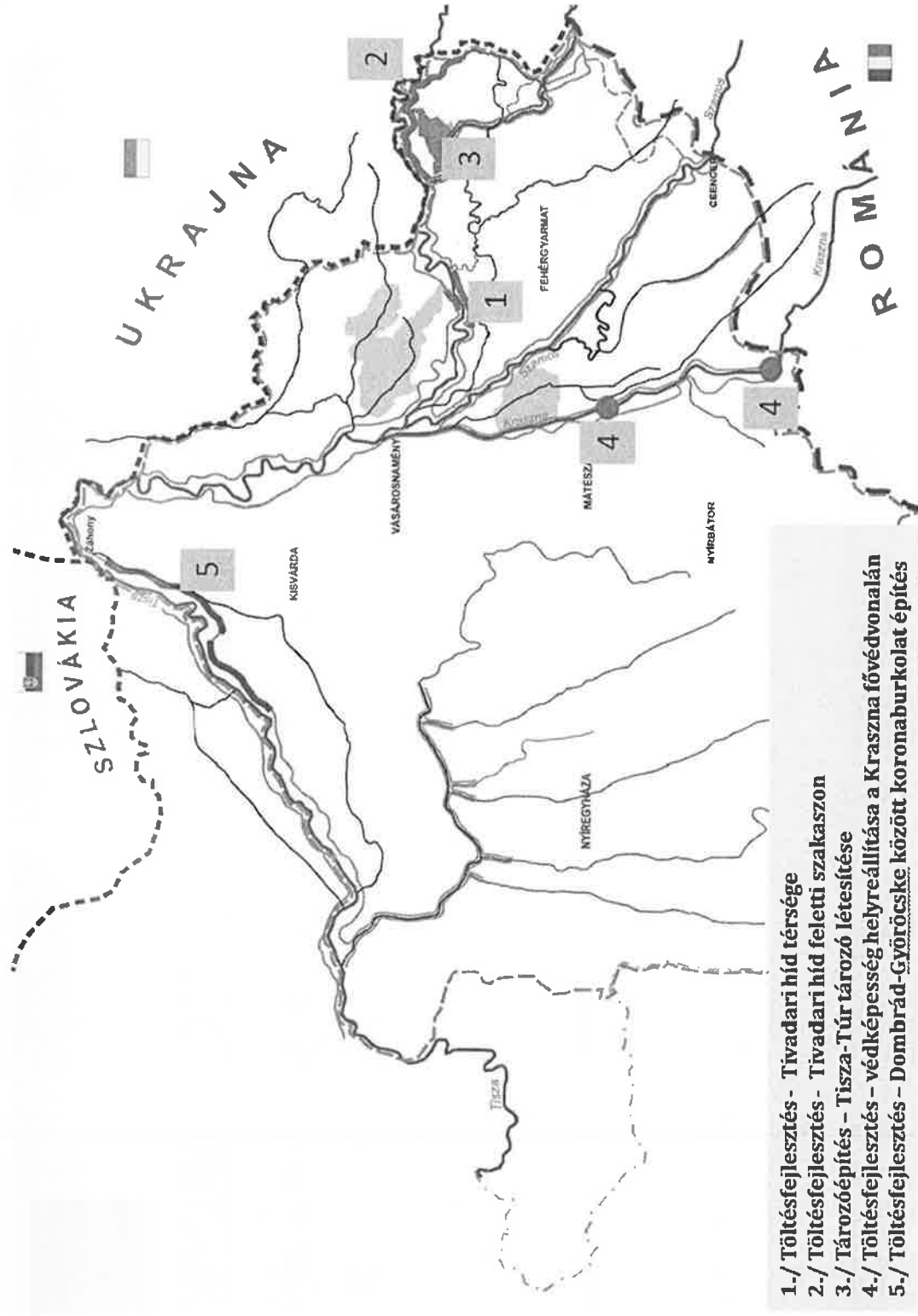
A közfoglalkoztatottak védelmi szervezetbe történő beintegrálása megtörtént.

A megye védelmi szervezeteinek együttműködése *példa értékű*, ami köszönhető a védekezési időszakot megelőző közös felkészüléseknek.

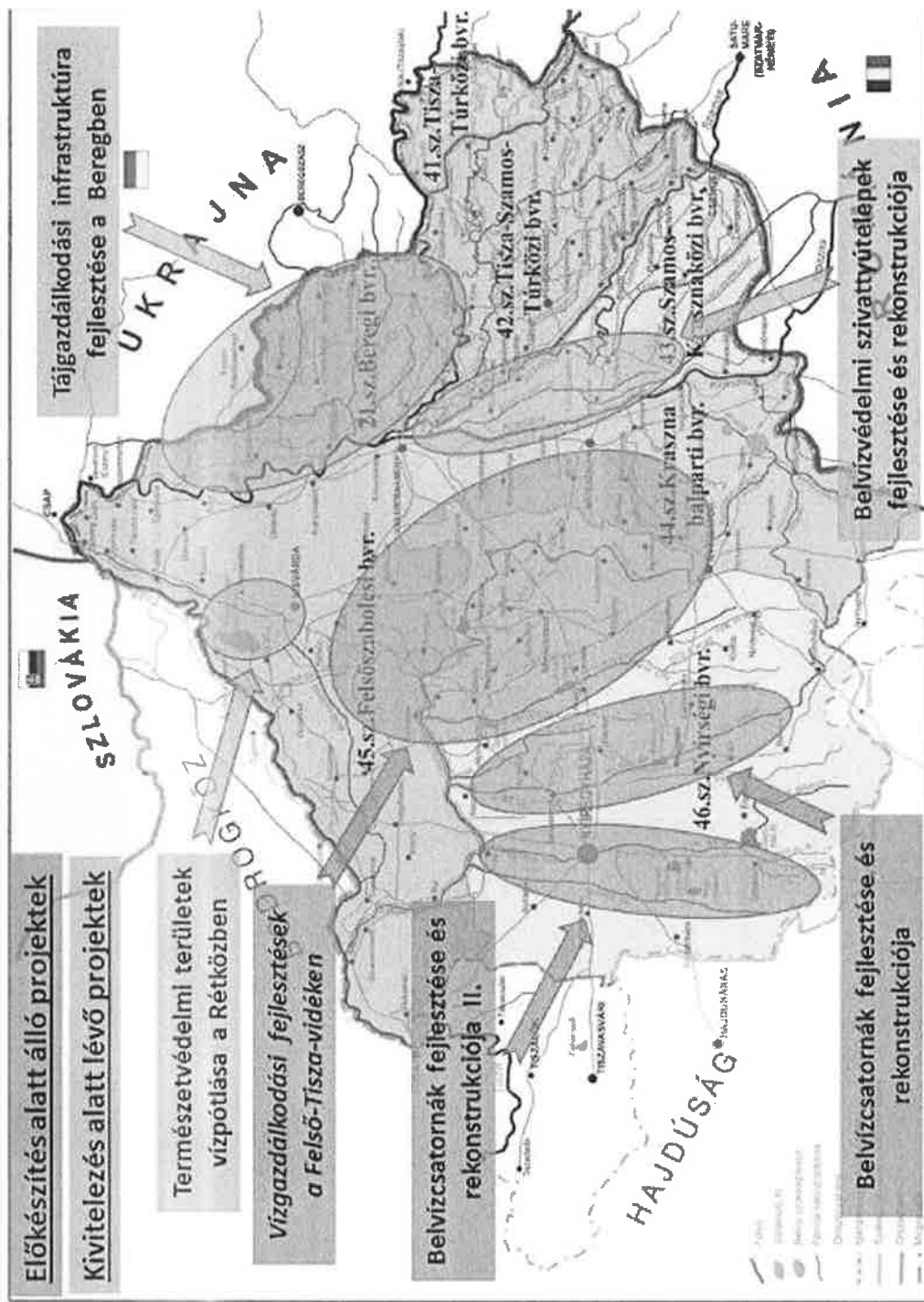
Nyíregyháza, 2018. május

Mellékletek

1. sz. melléklet

Árvízvédelmi fejlesztések a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén

Belvízvédelmi fejlesztések a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén

TISZÁNTÚLI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG

TIVIZIG TÁJÉKOZTATÓ

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár-és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

2018. május 10.

Bara Sándor
igazgató

TIVIZIG tájékoztató

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés 2018. májusi üléséhez

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár-és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területéhez tartozik Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből Nyírlugos, Penészlek, Szorgalmatos, Tiszanagyfalu, Tiszavasvári közigazgatási területe, továbbá Tiszaeszlár, Tiszalök, Tiszadob, Tiszadada közigazgatási területének a Tisza bal partjára eső része, Nyírbéltek közigazgatási területének délnyugati része, valamint Rakamaz közigazgatási területének a Tiszanagyfalu-Rakamaz községhatár, a Nyíregyháza-Tokaj vasútvonal és a 38. sz. út által alkotott vonaltól délre eső területe.

Árvízvédelem

Általános ismertetés

A TIVIZIG működési területén, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a Tisza árvizei a Keleti – főcsatornától északra lévő 2.78. sz. Tiszanagyfalu-Tiszalöki ártéri öblözet 52,6 km² nagyságú és a 2.79. sz. Hortobágyi öblözet 120,6 km² területű részét veszélyeztetik (1. számú melléklet).

A területek védelmét az igazgatóság kezelésében lévő Tisza bal parti elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal Tiszadob - Rakamaz települések közötti 48,0 km hosszú része, valamint a Keleti-főcsatorna bal- és jobb oldali töltéseinek összesen 9,4 km hosszú szakasza biztosítja. A TIVIZIG vízkár-elhárítási szervezeti sémáját a 3. számú mellékleten ábrázoltuk.

A módosított mértékadó árvízszint érvénybe lépésével igazgatóságunk működési területét tekintve a fővédvonalak kiépítettsége a mértékadó előíráshoz viszonyítva — a korábbi 76 %-os értékről — 10%-ra csökkent. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei szakaszokon a kiépítettség magasabb, eléri a 35 %-ot. A kiépítettségi mutató csökkenését főként magassági hiányok okozzák, szelvényterületi hiányok jellemzően nem találhatók.

A Tiszadob, Tiszadada és Tiszalök települések melletti magassági és szelvényterületi hiányos védőtöltés szakaszok a Környezet és Energia Operatív Programból kerültek megerősítésre 2013 – 2015 között, azonban ezek a fejlesztések még a 2014 előtti mértékadó szinteket vették figyelembe.

A TIVIZIG tiszai védvonala mindezek mellett az eddigi legmagasabb árvíz (2000-ben) jelentős károsodás nélkül — intenzív védekezési tevékenység mellett — képes volt levezetni.

Vízkárelhárítási szervezeti beosztásunk 2017 decemberében felterjesztésre került az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) részére. Tartalmazza a TIVIZIG, a társ VIZIG és az együttműködő szervezetektől védekezésbe vonható személyi adatait védelmi szakaszonkénti bontásban, illetve az érintett önkormányzatok elérhetőségeit. Az ez évi változásokat tartalmazó szervezeti beosztás az OVF által jóváhagyására került, a jóváhagyott példányt 2018. február 22-én megküldtük a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Védelmi Bizottság részére.

A 2017. évi őszi felülvizsgálat tapasztalatai

Az őszi felülvizsgálatok tapasztalatait értékelve megállapítható, hogy a védművek műszaki állapota árvízbiztonsági szempontból megfelelő, az árvízbiztonságot közvetlenül veszélyeztető állapot sehol nem tapasztalható.

Az elsőrendű árvízvédelmi töltések kaszálására legalább kétszer mindenhol sor került, a földművek védelmét szolgáló gyeptakaró mindenütt megfelelő. A lokalizációs vonalak a rendelkezésre álló kapacitásoknak megfelelően gaztalanítva lettek, többnyire a közfoglalkoztatotti állomány bevonásával. A töltéskoronán kiépített stabilizált és burkolt utak fenntartását és a fővédvonalban lévő zsilipek, műtárgyak karbantartását a megye területén illetékes Polgári Szakasztechnológusaink végezte el.

A sorompók és jelzőtáblák állapota és mennyisége megfelelő, a szelvénykövek festése, a sérült kövek cseréje mindenhol megtörtént. A rámpák további stabilizálása szükséges, különösen azokon a helyeken, ahol mezőgazdasági-, erdészeti gépek is használják.

A hírközlési és informatikai berendezések műszakilag megfelelő állapotúak, biztosított a kettős ellátottság, a vezetékes és vezeték nélküli berendezések üzemelnek. A Lotus Notes számítógépes információs rendszer biztosítja a szakaszvédelmi központok és a debreceni központi védelmi törzs közötti gyors adatátvitelt, és a védekezés irányításához szükséges információkat.

A gátőri szertárakban, illetve a szakaszvédelmi központok raktáraiban tárolt védelmi anyagok és felszerelések védekezéskor induló készletként elegendőnek bizonyulnak. Továbbra is szükséges az elavult védelmi anyagok, eszközök fokozatos cseréjét és felújítását elvégezni a rendelkezésünkre álló keretek figyelembe vételével.

1.ábra Tiszai védtöltés szemlére előkészítve

Árvízvédekezés 2018-ben

2018 áprilisában a Tiszán és mellékfolyóin a hóolvadás kisebb árhullámot indított el, amelynek hatására a Tisza folyó vízszintje a TIVIZIG védelmi szakaszain megemelkedett és néhány

napig megközelítette az I. fokú készütségi szintet. Így árvízvédelmi készütség elrendelésére a tiszai védelmi szakaszokon nem került sor.

Árvízvédelmi célú fejlesztések

Az 1998. óta ismétlődő, több esetben rendkívüli magasságú és tartósságú árvizek tapasztalatai egyértelműen bebizonyították, hogy a védműveink előírások szerinti kiépítésére meg kell teremteni a fejlesztési forrásokat. Két nyertes pályázatunk sikeres végrehajtásán vagyunk túl a Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez kapcsolódóan, a KEOP 7.2.1.1 Állami tulajdonú árvízvédelmi fejlesztések konstrukcióban a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét érintő pályázatunk a „Tisza projektünk” volt.

A Tisza bal parti védelmi szakaszainkat érintő projekt célja a lakosság élet- és vagyonbiztonságának növelése. A fejlesztés a meglévő töltések rekonstrukcióját, a töltéserősítéshez tartozó terület kisajátítását, véderdő rekonstrukciókat, védtöltésbe épített zsilipek és műtárgyak felújítását (szükség szerinti átépítését), új és meglévő töltéskorona burkolatok rekonstrukcióját és fejlesztését, valamint az üzemeltetési infrastruktúra fejlesztését tartalmazta. A projekt a 2015. év végére sikeresen befejeződött.

A projekt Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területét érintő eredményei az alábbiak:

- 3,7 km töltésmagasítás
- 1,3 km töltéskorona burkolat kialakítás
- 1,3 km töltés átépítés
- 1,3 km töltés áthelyezés
- 1 db töltést keresztező műtárgy elbontása

Az igazgatóság hosszú távú árvízmentesítési fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához továbbra is szükségesek az uniós és hazai források. A „Tisza projekt” megvalósítása után a térség árvízbiztonsága jelentősen javult. A beruházás megvalósítását követően jelentkező kötelező fenntartási tevékenység jelentős részben a közfoglalkoztatási programokból biztosítható.

A térség árvízbiztonságát szolgálja a Keleti-főcsatorna beeresztő műtárgyának kivitelezés alatt lévő rekonstrukciója, melynek a zsiliptáblák felújítása mellett részét képezik épületgépészeti és elektromos munkák, valamint új torkolati uszadékterelő mű megvalósítására is sor kerül. A beruházás a Komplex Tisza-tó projekt keretében valósul meg. A beruházás befejezése 2019. április hónapban várható.

Az előzőekben ismertetettek alapján összességében megállapítható, hogy az igazgatóság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területét érintő árvízvédelmi szakaszain az eredményes árvízvédekezés alapfeltételei biztosítottak.

Belvízvédelem

Általános ismertető

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területéből a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területére 463 km² esik. Ebből a 09.03 számú Tiszai–felső belvízvédelmi szakasz teljes egészében 325 km², míg a 09.12 számú Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszból 138 km².

Az igazgatóság kezelésében lévő belvízcsatornák összes hossza ezen a területen 184,9 km. A Tiszai–felső belvízvédelmi szakaszon 78,7 km, míg az Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon 106,2 km érintett.

A Tiszai–felső belvízvédelmi szakaszon három TIVIZIG üzemeltetésű szivattyútelep található: Aracsi, Rejei és a Tiszaeszlári, összesen 6,37 m³/s-os vízátemelő képességgel. Szivattyúállások száma három: a Tiszanagyfalui, Tiszavasvári-KFCS - és az NyFCS, vízátemelő képessége összesen 1,26 m³/s. A szivattyútelepek és szivattyúállások együttes névleges vízátemelő képessége 7,63 m³/s.

Igazgatóság kezelésében lévő állandó belvíztározó a megyét érintő területen nincs. Időszakos tározó az Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon 5 db található összesen 340 ezer m³ kapacitással. A tározók összes területe 130 ha.

Őszi felülvizsgálat

A csatornák feliszapolódása folyamatos fenntartási feladatot jelent, a medrek vízszállító képessége 30-100%-ra tehető. A karbantartási, kaszálási feladatokat túlnyomó részben sikerült elvégeztetni. A megyét érintő területeken a csatornák gaztalanítási aránya 87-100 %-os mértékű volt.

A Rejei, Aracsi és Tiszaeszlári szivattyútelepek üzemképesek, karbantartottságuk, műszaki állapotuk, környezeti rendjük megfelelő. A szivattyú egységek forgatási próbáit elvégeztük. A hajtóműves motorral felszerelt mozgó gerebeket, a vízszintes illetve a ferde-szállítószalagokat, és a többi villamos berendezést a szemle során működés közben megvizsgáltuk, és üzemképesnek találtuk.

A tervezett kisebb fenntartási feladatokat (például a festést, zsírzást) elvégezték. A Tiszaeszlári szivattyútelepen az egyik Agroflux 500E szivattyú nagy felújítását végeztük el. Az Aracsi szivattyútelepen egy nagyobb felújítást végeztünk: új mozgógereb került beépítésre; a villamos rendszer fel lett újítva; a térbeton és a kerítés lett helyreállítva; valamint egy konténeres gépészpihenőt alakítottunk ki. A Tiszanagyfalui szivattyúállásban mindkét szivattyú korszerű dízel gépegységre lett kicserélve, illetve a gépészpihenő új földkábeles villamos csatlakozást kapott.

Általánosságban megállapítható, hogy a művek vízszállító képessége az előző évekhez képest javult. Ez a nagyobb arányú gaztalanítási munkáknak köszönhető, ugyanakkor több kotrási, iszaptalanítási munkát tervezünk. A szivattyútelepi rekonstrukciókkal az üzembiztonság nő, a környezeti karbantartottsági állapotban javulás tapasztalható. A műtárgyak felülvizsgálatát a szemrevételezésen túl az elzáró szerkezetek mozgatási próbájával ellenőriztük az üzemképesség megállapítása érdekében.

Az önkormányzati kezelésű belterületi vízrendezési művek állapota elfogadható, azonban a folyamatos gaztalanításról, iszaptalanításról településeknek gondoskodni kell. A csatorna fenntartási munkákra, ahol erre lehetőség nyílik, közmunka program keretében vesznek

igénybe munkaerőt. Az igazgatóságunkra beérkezett önkormányzati adatlapok alapján Tiszadada, Tiszaeszlár, Tiszavasvári és Nyírbéltek településeknek nincs külterületre vonatkozó belvízvédelmi terve, ugyanakkor Tiszaeszlárnak és Nyírbélteknek belterületre vonatkozóan is elavult a belvízvédelmi terve.

2018. évi belvízvédekezés

2017. november közel átlagos hőmérsékletű volt, december 2,2°C-al volt melegebb a sokéves átlagnál. 2018. enyhe januárral kezdődött, a havi középhőmérséklet 3,4°C-al volt melegebb az átlagosnál, február középhőmérséklete megegyezett az átlagossal, március viszont 2,6°C-al volt hidegebb, szélsőséges hőmérsékleti értékekkel és jelentős hőmérsékletingadozással.

A február végi jelentős lehűlés után a hó alakban hullott számottevő csapadék március legelején jelentkezett. A hó fagyott talajra érkezett, ezért a hamarosan megtörtént olvadásból a felszíni lefolyás megindult, ami elősegítette belvizek összegyülekezését és az elöntések keletkezését.

A kialakult belvízi helyzet miatt a megyét érintően 09.03. számú Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszon 2018. 02. 05-én 9:00 órától kellett I. fokú belvízvédelmi készütséget elrendelni.

A megyében az egyidejűleg elöntött területek becsült nagysága a belvíz-védekezés alatt április 04-én volt a legnagyobb mértékű 1100 hektár, ebből vetés 250 ha, szántó 200 ha, rét-legelő 350 ha és egyéb terület 300 ha volt ez jelentősen elmarad az 1999 évi belvízvédekezés idején előfordult elöntésektől.

A TIVIZIG működési területén az egyidejűleg elöntött területek becsült nagysága a február 05 - től folytatott belvíz-védekezési időszakban április 4-én volt a legnagyobb mértékű 11 150 hektárral. Az üzemeltetett szivattyútelepeken (36 db) naponta átemelt vízmennyiség április 2-án érte el a maximális 2 675 ezer m³-es vízmennyiséget. A április 2-án 24,64 millió m³ volt a legtöbb a tározókban (5db) visszatartott belvíz mennyisége.

A megyét érintő 09.03. Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszon a készütség megszüntetésére 2018. április 27-én került sor.

2018. évi fenntartási munkák

A tervezett szivattyútelep felújítási munkák között a Tiszaeszlári szivattyútelepen a szívóoldali medence és szívóakna iszaptalanítása, valamint helyreállítása; a belső fix gereb felújítása szerepel. A csatornák karbantartási (iszaptalanítás, kaszálás, gaztalanítás) munkáit a rendelkezésre álló fenntartási források függvényében tervezzük elvégeztetni.

Fejlesztési munkák

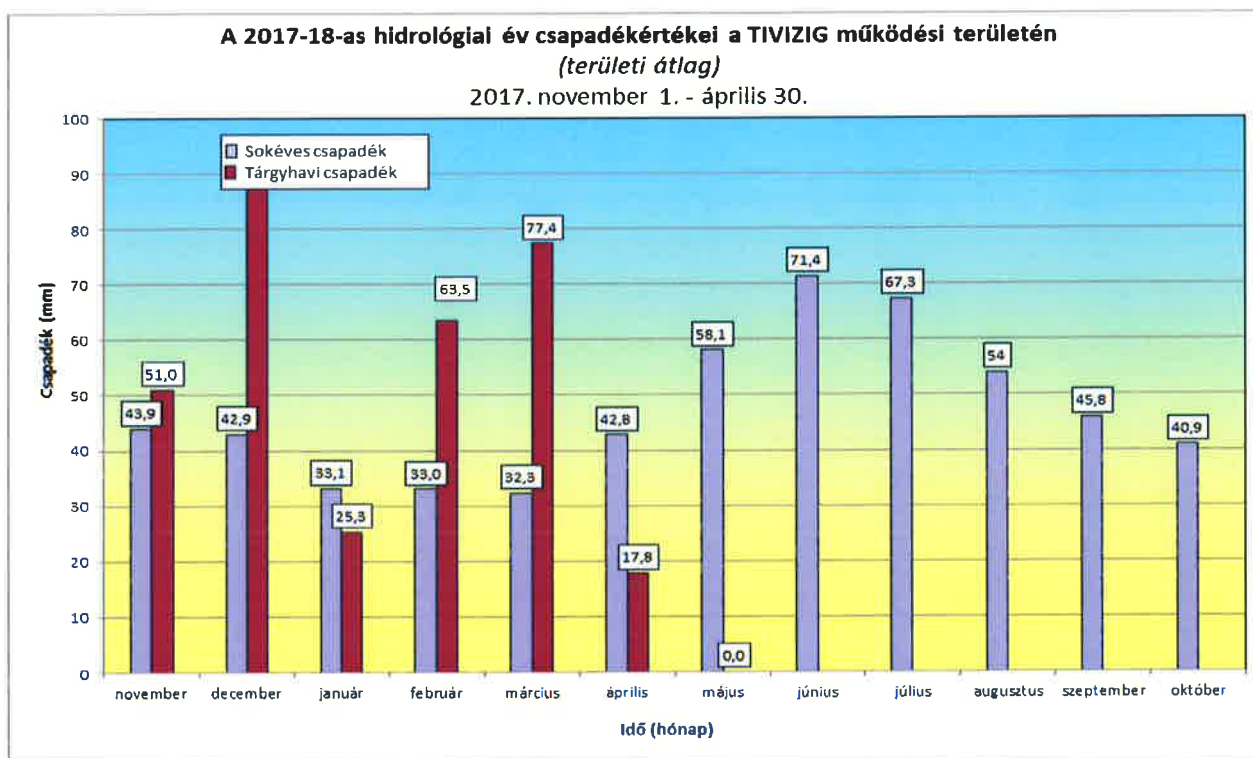
Az Észak-Alföldi Regionális Operatív Program keretében, a 2008-2014-ig tartó építési ütemekben (ROP I, ROP II/A, ROP II/B és Rop III), a TIVIZIG kezelésében levő szivattyútelepek és csatornák rekonstrukciója sikeresen lezárult. Ennek keretében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén hét (Király-ér 39+400-42+070, 30+400-36+336, 37+457-38+872 szelvények között, Forgácsháti csatorna 0+000-5+600 szelvények között, Penészleki-I csatorna 7+400-11+336 és 15+000-21+946 szelvények között, valamint a Nagy-ér 73+100-83+900 szelvények közötti) csatorna szakasz kotrására került sor, összesen 37,3 km hosszban. A Király-ér főcsatorna 38+872 szelvényében egy zsilipes műtárgy építése is megvalósult.

A megyét érintően KEHOP pályázat keretében 2018. évben tervezzük a Tiszaeszlári szivattyútelep villamos kapcsolószekrényének felújítását és fűtés korszerűsítését, valamint a Rejei szivattyútelep gépészpihenőjének nyílászárócseréjét.

Reje településről délre a Király-éri főcsatorna 29+310 - 30+250 szelvényei közötti szakaszának rekonstrukciójára kerül sor, mely a főcsatorna szakasz iszaptalanítását tartalmazza.

Hidrometeorológiai helyzetkép

2017–2018-as hidrológiai év első öt hónapja kifejezetten csapadékos volt. Január hónap kivételével minden hónapban a sokévi átlagot meghaladó mennyiségű csapadék hullott le a TIVIZIG működési területén. Az időszak csapadéktöbblete 122,6 mm, (+66%).

A talajvízszintek a teljes észlelőhálózatunkban emelkedő trendet mutatnak, amelynek oka a nagy mennyiségű téli csapadék leszivárgása a talajvízbe.

Összefoglalás

Fentiek figyelembe vételével megállapítható, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TIVIZIG működési területtel érintett részének ár- és belvízvédelmi biztonsága megfelelő.

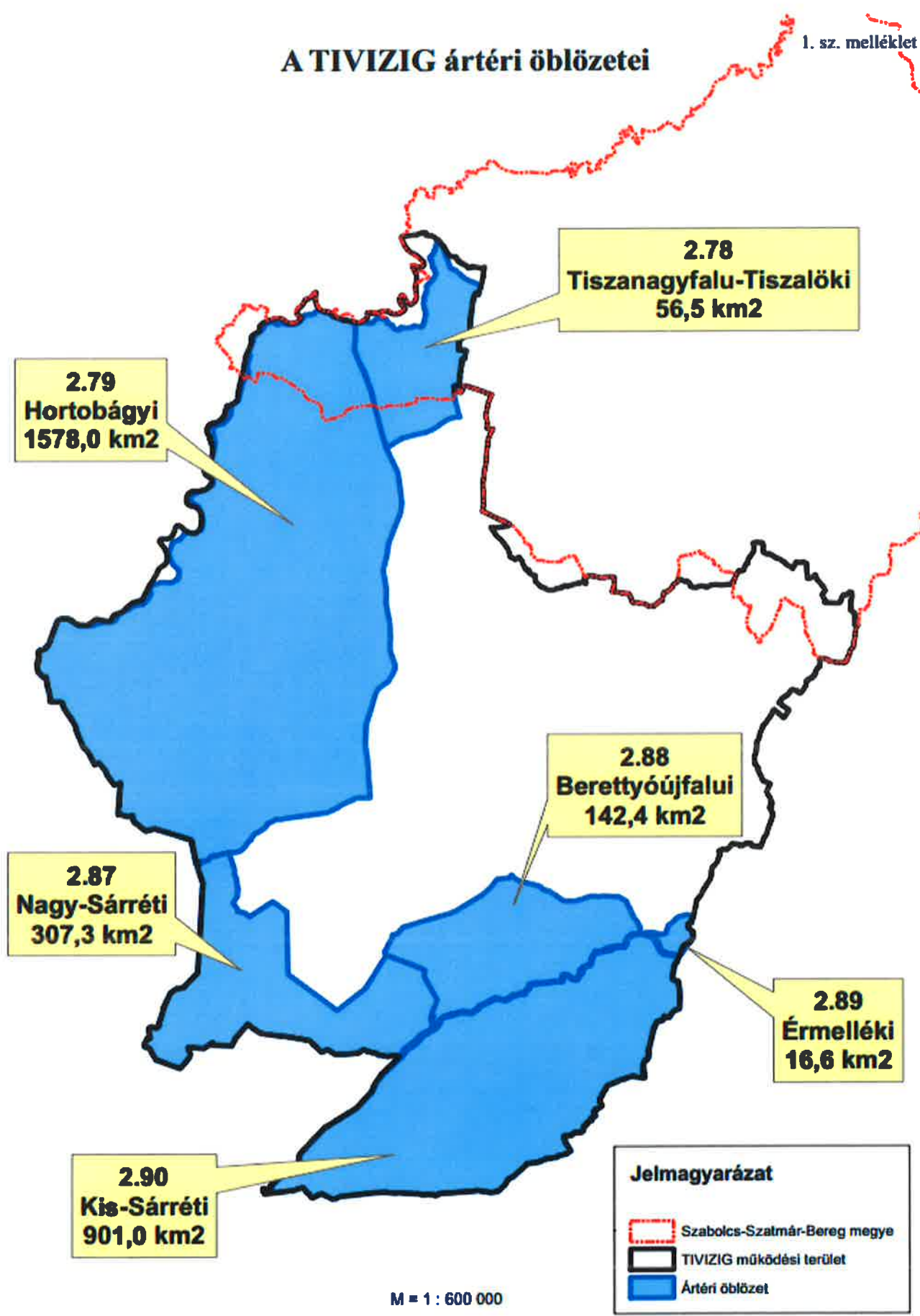
A védelmi szervezet és infrastruktúra felkészült a védekezésre, az idei eddigi belvízvédekezés eredményesen befejeződött. A TIVIZIG fenntartási és fejlesztési vonatkozásban biztosította a védképesség javítását a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően.

Fenntartási feladatainkat folyamatosan végezzük.

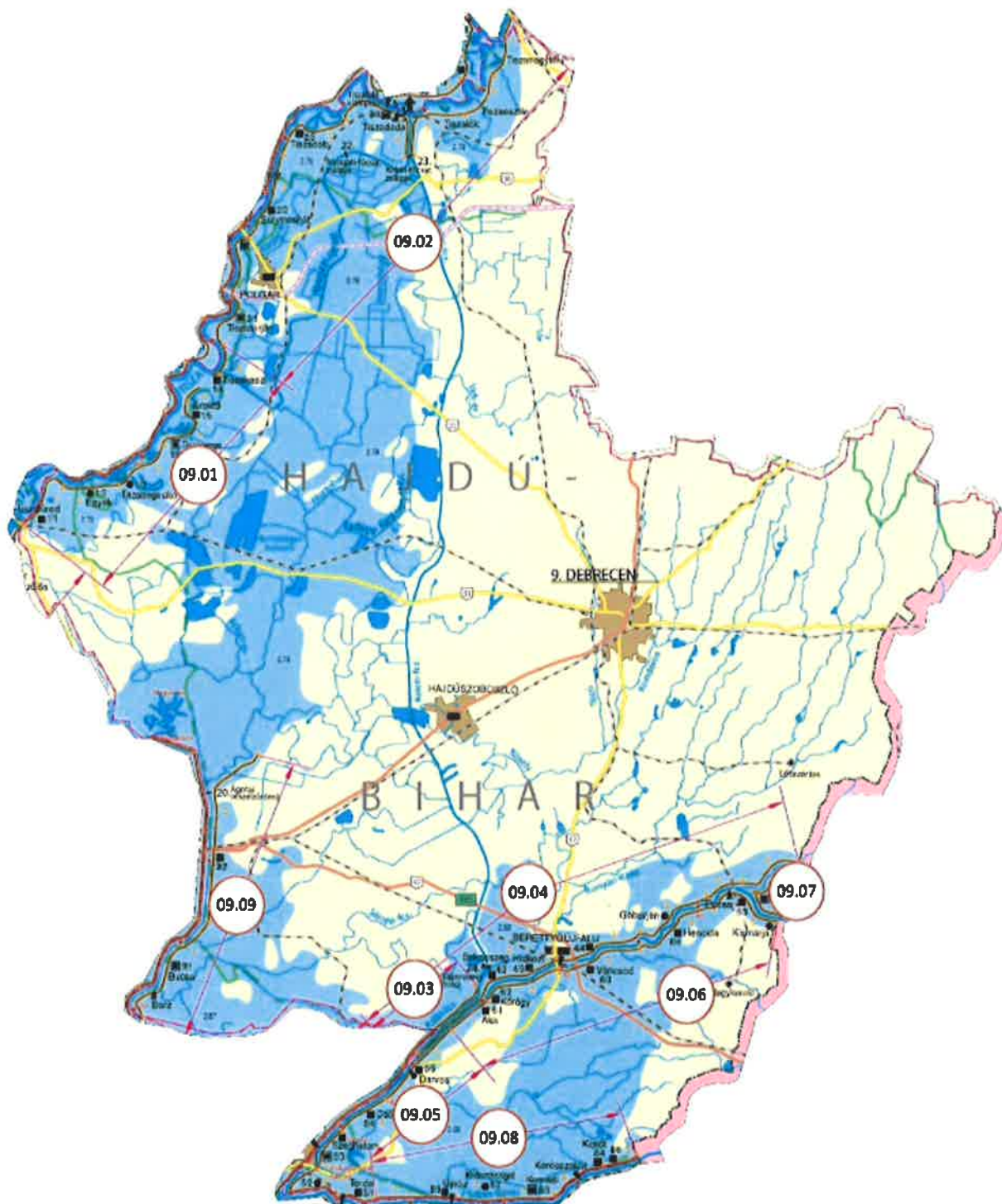
A jövőben is készülnünk kell a természet kihívásainak — ár- és belvizek megjelenésének — kezelésére, védelmi szervezetünk képességeinek megtartására, fejlesztési források pályázatára, hogy szolgálatunk meg tudjon felelni a megnövekedett társadalmi elvárásoknak.

A TIVIZIG ártéri öblözetei

1. sz. melléklet

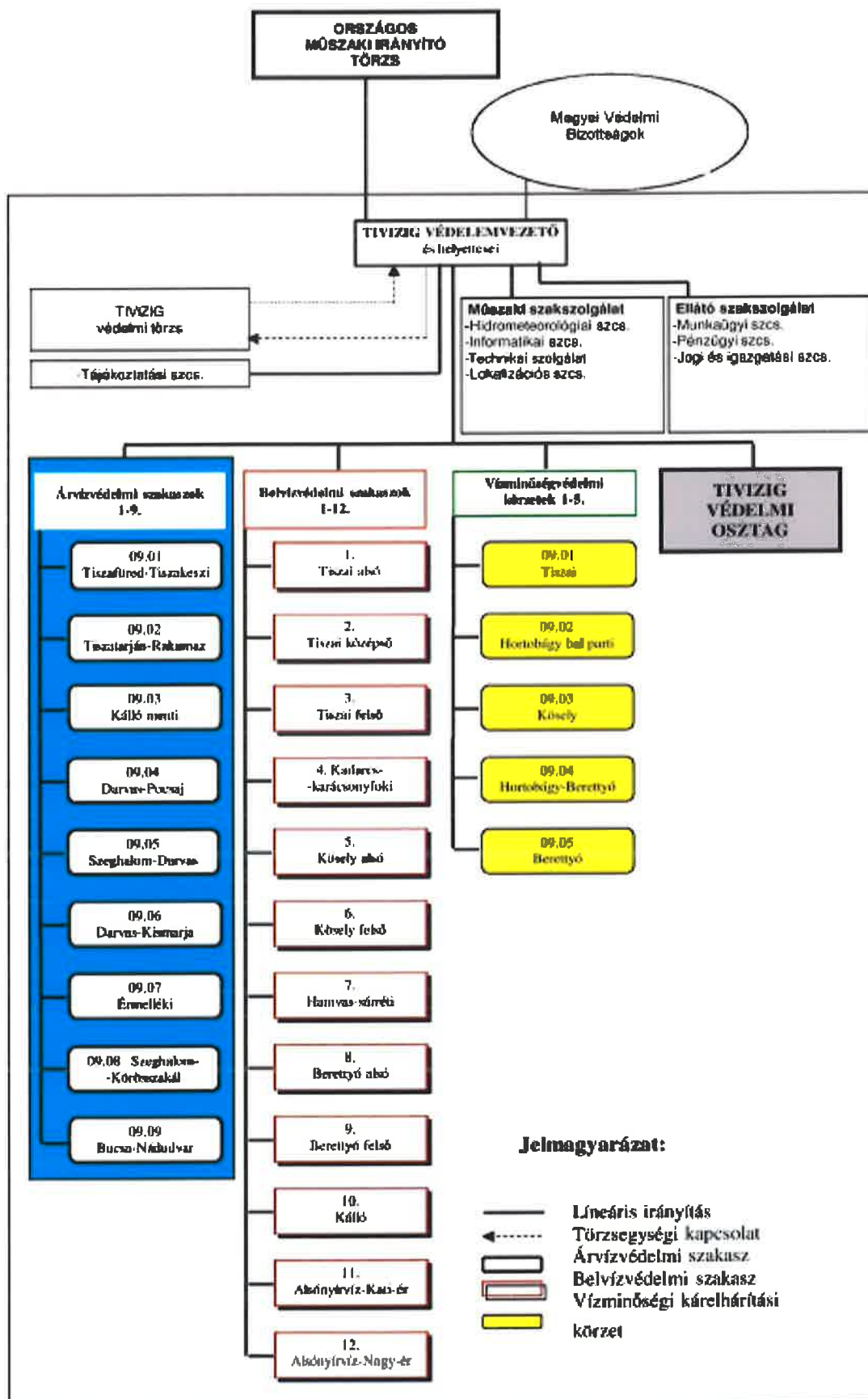
A TIVIZIG árvízvédelmi szakaszai

09.01 Tiszafüred-Tiszakeszi
 09.02 Tiszatarján-Rakamazai
 09.03 Kálló menti
 09.04 Darvas-Pocsaji
 09.05 Szeghalom-Darvasi

09.06 Darvas-Kismarjai
 09.07 Érmelléki
 09.08 Szeghalom-Körösszakáli
 09.09 Bucsa-Nádudvari

A TIVIZIG VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI SZERVEZETI SÉMÁJA

A TIVIZIG belvízvédelmi szakaszai

